

Gemma Ruiz Palà, *Ca la Wenling*, Proa, Barcelona 2020

Però no semblen pas mals auguris, deu quilos de moniatos i mig sac d'arròs. Per rebostos esquifits com el seu sempre són festa grossa. Els descarrega un xitxarel·lo galtavermell que no li cobra res al pare perquè per paga se l'ha d'endur a ella. I ja estarà llesta. A tres dies a peu de casa l'espera un poblet que en diuen Kuishi, quatre parets de pedra, una sogra, un fogó, una escombra, mitja canya amb dues galledes a cada cap per carregar aigua, terra per escarbotar, bestiar petit per vigilar i martiris que no sap ni que existeixen. Ja es pot treure la pell de filla tercera, l'acaben de desterrar. El pare no s'ha esperat que en tingui catorze per casar-la. El pare ha decidit estalviar-se els anys —tres, quatre?— que quedaven per mantenir-la, i el dot i el banquet que hauria hagut de pagar per un casament corrent. I se l'ha treta de sobre de la manera més profitosa per ell i més calamitosa per ella: com a núvia-infant d'un matrimoni menor.

Un esclavatge amb totes les lletres que la pols de la tradició i de tanta misèria els privava de llegir amb aquests ulls. I així és com l'endemà de veure desfilat una núvia-infant cap a l'abisme, tothom vida normal. I sant tornem-hi, que tal dia farà un any. Ja han passat els tres dies. Estimballs, pedres, bardisses, estelles... Totes les esgarrinxades del camí li han quedat marcades a la planta dels peus, de record. [...] No passarà ni una setmana que aquells mateixos senyals li ennegriran tantes parts del cos com requereixi la feina que ve després del Tu!

Qui fa servir més el nou crit no és pas el xitxarello galtavermell que quan tingui l'edat li serà marit. És la sogra. Ara que ja la té aquí. No s'adormia cap dia sense demanar una jove, sisplau, una jove. Ara no la pot desaprofitar. Portar fills al món li ha tornat flacs els pulmons, que la jove hagi resultat ser una nena que per ossos encara hi té tendrums no la pot estovar. La sogra també té la pols de la tradició i de tanta misèria ben enganxada, al clatell, a sota d'aquell monyo que l'entrapa pels cabells.

Els primers temps la travessen sense que els hi pugui veure ni el color. Tot just li tanca els ulls l'avui, que ja li despunta el demà. No hi ha treva, ni conversa, ni caliu, ni explicacions. Ni més descans que el temps d'engolir els dos bols del dia. Que sempre és drete, al peu del foc, quan els ha tingut a tots servits a taula i ja fan el rot. És cap als catorze anys, que la nit no li passarà de llarg igual que el dia. Cap als catorze, el xitxarello galtavermell la comença a envestir. Ell sí que els té ben vistos i comptats, els anys. I de la compra ja en fa més de tres. Calcular també era una assegurança. Molts havien après que si no es feien refredar l'espera i les violaven acabades d'arribar, al primer part se n'anaven a l'altre barri. La maquinària del néixer no estava a punt, tot era un merder de sang i de carn i au, una núvia-infant més per enterrar. Molts cops l'infant i tot. No convenia perdre bous i esquelles. Però tenir el més calculador de la gamma de marits possibles no volia dir deslliurar-se de la Nit. La primera, hagués jurat que eren de la Mort, aquelles mans que la tibaven una per cada banda per partir-la pel mig. I no deuriem ser pas de la Mort, aquelles mans, o bé van marxar de buit. Perquè encara era viva, quan el xitxarel·lo galtavermell se li va desfalcicar i va rodolar cap al seu jaç.

Es va concentrar primer en una mà, per si se la sentia. I a poc a poc se la va anar acostant a la cara. La va plegar fent cova i va comprovar que sí, que dels narius en sortia aire. Després va passar revista a les cames. Se les va palpar. Enganxades a la mateixa junta de sempre, també. L'altra mà, tots dos braços, els peus... Semblava que hi era tot, i sencer!